

Góðseigarinn kúgar tey

Enn eru ikki øll jarðarbrúk-
ini í Nicaragua almenn.
Góðseigarinn mótarbeiðir
miðvíst sandinistisku
stjórnini, greiðir ein kvinna
frá

**Matagalpa,
Nicaragua 7. mars**

Saman við fleiri nicaraguan-
anskum kvinnum siti eg í
gongini í hølunum hjá
jarðararbeiðarafakfelag-
num og biði eftir at ein
lastbilur skal koma eftir
okkum og koyra okkum á
ein skúla uttanfyri býin,
har vit skulu á kvinnu-
fund.

Undir liðini á mær situr
ein kvinna um 30 ára
aldur. Hóast unga aldur
hennara, bera rúkkurnar í
andlitinum skilgrið boð um,
at liv hennara ikki altíð
hefur verið lætt. Fegin
um, at eg havi áhuga fyri
at frætta um viðurskipti
hennara, greiðir hon mær
livliga frá um óskilið á
privatu »haciendaini«, har
hon arbeiðir.

»Á St. Rita hava vit
hvørki fingið sukur, mat-
olju ella sápu í fleiri vikur.
Vit hava nú leingi einans
kunnað vaskað klæði okk-
ara í herum vatni.«

Sukur og matolja eru
neyðsynjarvørur, allir
nicaraguanarar meta sum
livsneyðugar. Allur matur
frá risi til hesnarungar,
verður stoktur í matolju;
og sukur verður latið í
allar drykkjuvørur frá
kaffi til saft. So nógv
sukur, at mangin er ilt at
vita, hvat tað er, tú
drekkur. Tað bera tær
mongu brendu tenninar —
fyri ikki at tosa um tær,
sum langt síðani eru
dotnar úr munnum —
sini skilgrið boð um.

Eru sukur ella matolja
ikki at fáa, kann hetta fáa
hvønn nicaraguanara at
gera uppreiður. Tað
tykist góðseigarinn á St.
Rita at vita. Tí hevur hann
latið handlin standa hálv-
toman so leingi. Heldur
ikki klæði hava verið at
fingið í ómunnligar tíðir,
greiðir Carmen mær frá.

Sýtir at útgjalda lön

Men hetta er ikki alt,
hóast vørutrot er tað
fyrsta, fólk í Nicaragua
gremja seg um. »Partar av
kaffiokrunum liggja í
órøkt og tær dýru maskin-
urnar verða ikki hildnar.«

Mary Ann
úr Nicaragua

Carmen er uppst.
Meðan hon leitar í taskuni
eftir kambinum, greiðir
hon mær frá, at góðseig-
arin ger hetta fyri at
venda arbeiðarunum á St.
Rita móti sandinistisku
stjórnini. Matin, sum
verður latin sum partur av
lønini, hevur hann noktað
teimum fleiri ferðir, og tá
hava tey noyðst at klárað
seg við tí sindrinum av
meisi og bønnum, tey dyrka
sjálvi, og tí, tey kunnu
finna í náttúrni av frukt-
um o.ø. Lønina rindar
hann, tá hann sjálvur vil.

»Men okkum skal hann
ikki lumpa!« sigur hon
avgjört á málinum,
meðan hon tekur bláa
silkebundið úr hárinum og
royrir at pynta seg.
Stríðsandin lýsir av
henni, meðan hon greiðir
mær frá at tey nú vilja
hava statin at gera St.
Rita um til statsfarm. Har
er onki fantísi á, heldur
hon, og skilið gerst alt
verri, meðan hesin
maðurin sleppur at týggja
sær sum honum lystir.

Fer sjálv til forsetan

Carmen greiðir mær erpin
frá, at hon situr í nevndini
fyri deildina, sum fakfelag
hennara ATC hevur á
góðsinum. Tá eg spyrji
hana, hvørji ábyrgdaroki,
hon hevur, svarar hon
mær »organisation« — ja,
nú má eg bíða, tí hitt
hefur hon gloymt — hon
hefur júst fingið eitt
ábyrgdaroki afturat. Hon
hyggur í litla skrivihefti
sitt og sigur so smilandi:
»framleiðsla«. Fyri henni
hava heiti ikki nógv at

Fleiri jarðskjálvtar hava rakt landið, og høvuðsstadurin Managua er heldur ikki
sloppin undan. Ráðini eru ikki tey bestu at byggja upp aftur

siga — tað eru gerðirnar,
sum telja.

Hon sigur mær, at fak-
feligssdeild teirra hevur
skipað fyri fundum mill-
um allar arbeiðarar á
haciendaini, har tey hava
tosað um, hvussu loysn
skal fáast á óskilinum.
Úrslitið er ein frágreiðing
um støðuna, sum tey hava
skrivað. Og hesa frá-
greiðing ætlar hon, um
neyðugt, sjálv at lata
forsetanum Daniel Ortega!

Onkur starvsfelagi
hennara hevur biðið hana
sýna eitt sindur meiri
hógv — kanska trupulleik-
arnir koma í rættlag av
sær sjálvum. Tí trýr hon
ikki. »Nú hevur hetta
staðið við so leingi« heldur
hon avgjört fyri, at hon
skjøtt ætlar sær at ferðast
allan vegin til Managua
fyri persónliga at lata
forsetanum frágreiðing-
ina.

Sandinistarnir tola góðseigarar

Eg hugsi, at hóast jarðar-
arbeiðararnir manga
ferðina hava fingið sín
vilja, tá teir hava hersett
og tikið góð, er tað ikki
vist, at hesi fáa viðhald.
Beint eftir kollveltingina í
1979 varð ein dómstólur
settur á stovn undir land-

búnaðarmálaráðnum til at
døma í slíkum málum. Og
fleiri ferðir fingi
góðseigararnir viðhald,
har jarðararbeiðararnir
høvdu lagt góðs teirra
undir seg.

Ruðulleikin, sum hevur
hótt búskapin hjá landin-
um eftir kollveltingina,
fekk sandinistarnar at
lata nógv góðseigarar
halda fram, um bert
raksturinn av góðsinum
gav nakað av sær (næst-
an) alt fyri framleiðsluna;
so máttu teir heldur halda
eitt »lunkað« samband við
borgaraskapin og pengar-
nar.

Men henda kvinnan er
fult sannførd um, at sandi-
nistarnir munnu geva
teimum viðhald. Og var eg
Daniel Ortega, hevði eg
ikki torað at verið ósamd
við henni.

Hevði hon rátt ...

Hon hevur sína óreingi-
ligu hugsan um borgar-
skapin, og langt liv hevði
ikki verið borgaraskapinum lagað,
um hon sat í »Dirección
Nacional« — ovastu leiðslu-
ni í sandinistaflokkinum.
»Hetta kann ikki halda
fram«, heldur hon avgjört
fyri, og kemur til ta niður-
støðu, at borgaraskapurin

ikki er gott fyri annað enn
at mersgúgva manna-
ætina.

Ein skúlað kvinna

Eg hugsi, hvar hon man
hava lært so fin orð?
Hevur alt liv sitt livað á
ymsum góðsum og fram
til kollveltingina var tað
ikki tann stóra skúla-
gongdin, sum eyðkendi
jarðararbeiðararnar og
bøndurnar. Men at tey á
St. Rita yvirhøvur hava
verið før fyri at skrivað
eina frágreiðing um støð-
una, vitnar um eina stóra
framgongd í einum landi,
har analfabetisman
millum kvinnur fyri
einans 10 árum síðani var
93%, og 56% fyri alt
landið. Og kanska hevur
Carmen eisini verið á
politiskum skeiði á
skúlanum St. Emilia, sum
danska fakfelagið SID
hevur latið byggjað til
fakfelag hennara.

Tá lastbilurin endiliga
kemur, takkar Carmen
mær fyri, at eg tímdi at
lurta eftir henni, á henda
undirbrøtliga mátan, sum
so mangir nicaraguanarar
hava mótvægis útlend-
ingum. Eg svari, at tað eri
eg, sum takki.

Hon undrast.

Midamerikanska landið Nicaragua. Mary Ann er stodd í Matagalpa landspartinum
norðuri í landinum

Henda dagin var ikki so
nógv at gera í havnini hjá
Eirikki. Teir flestu
bátarnir vóru úti